

Gröna Fastigheter

Reparera Restaurera Från stock till stuga

2018-04 22

18002 Lögdö Bruk Tröskloge takras



Beskrivning av nuläge

Förteckning

Sida.

Förteckning över sidor i dokument och bilagda skisser	1.
Historia	2.
Beskrivning av nuläge Tröskloge	3.
Vår bedömning	4.
	5.
	6.
	7.
	8.

Bilagda filer

Sida.

PDF Sektionsritning bärverk Lögdö Bruk		
PDF Sektionsritning bärverk Lögdö Bruk 2		

Historia Lögdö Bruk 1685-1878 "Lögdö Bruk Intresseförening"

Lögdö Bruk anlades 1685 av Erich Theet, häradshövding i Medelpad och bosatt på Orsilgården i Timrå. Tillsammans med Petter Westerberg, Isack Machej och Martin Malsi ansökte han om tillstånd att uppföra en masugn och en stångjärnshammare i Lögdö.

Malmen skeppades till Lögdö från Mellansverige, bl.a. från Utö gruvor i Stockholms södra skärgård. Att transportera malmen sjövägen var, även om sträckorna var långa, betydligt billigare än landtransporter med häst och vagn. När Lögdö Bruk anlades var Ljustorpsån fortfarande segelbar och Lögdösjön sträckte sig nästan ända upp till herrgården.

Masugnen byggdes vid den lilla Snägdån, nuvarande Masugnsbäcken. Stångjärnshammaren med två härdar placerades vid Aspån, som liksom Masugnsbäcken har sitt utlopp i Ljustorpsån. Aspån och Masugnsbäcken var små vattendrag, men hamrarna krävde inte mycket vatten för driften och flera hålldammar byggdes ovanför både masugn och hammare för att man skulle kunna reglera vattenflödet.

Samhället som växte upp kring bruket var till stor del självförsörjande, med ett betydande jordbruk och egen lanthandel. I centrum låg herrgården tillsammans med kyrkan, skolan, jordbruksbyggnader och tjänstemannabostäder. Utspridda längs Bruksgatan, mot masugnen och hamrarna, låg brukstorp för hytte- hammar- och dagsverksarbetare.



I slutet av 1800-talet minskade järnbruksrörelsens lönsamhet samtidigt som det blev alltmer ekonomiskt att använda skogen för sågverksindustrin. Bruksdriften upphörde i Sulå 1869, i Lagfors 1877 och 1878 blåste det för sista gången i Lögdö masugn och därmed upphörde järnframställningen i större skala.

Bruksstämpel för Lögdö, Lagfors, Sulåbruk som tillsammans bildade Lögdöverken.

Beskrivning av nuläge Tröskloge

Grund

Grundsättning är plintgrund på sten runt syll och grund för invändiga pelarrader har träkubb påträffats. Stora avvikelser i höjdled är väl synliga och påvisar en för klen grundsättning för byggnaden.

Stomme

Byggnaden är enkelt uppförd med teknik från sekelskiftet.

Byggnadstekniken är stolpverk med fasad av sågad träpanel och ribb.

De flesta ingående komponenter är sågad med cirkelsågverk. Både nya och begagnade komponenter har anpassats i dimension till byggnadsverkets konstruktion.

Tekniken för skarvning av bärande komponenter är direkt felaktig för aktuell last.

Takkonstruktion

Brutet tak med takstol för den planare övre delen. Strävor längs och tvärs led där lasten koncentreras på inre pelarraden.

Takets konstruktion är onormalt vek i förhållande till bärande volym. (se Sweco lastberäkning).

Flera strukturella problem med konstruktionen har påträffats, många felaktiga lagningar och direkt tokiga lösningar.

Skarvar av bärande komponenter är direkt felaktigt utförda där inget beaktande av aktuell last förekommit.

Reparationer

Flera omgångar av omfattande renoveringar har utförts på byggnadsverket.

I stort samtliga invändiga pelare är utbytta mot barkfrästa stolpar på träknubb som grund.

Takets konstruktion har kompletterats i omgångar med enkla lösningar, knubbar, dragstag, latter med mera.

Dessa förändringar har utförts med små ekonomiska medel, låg kunskap för byggnadstekniken och speglar sannolikt byggnadens status för tiden. Vid okulär besiktning syns flera tydliga resultat av dessa förändringar såsom onormala skevheter och lutningar och lukt.

Vid rivning av icke antikvariska tillägg har byggnaden uppvisat många och stora skador på stommens struktur. De lagningar och förändringar som genomförts är ej fackmannamässigt utfört och byggnadens fortsatta stabilitet är äventyrad.

Vår bedömning

Vi som professionella inom byggnadsvård och auktoriserad genom FIBOR ser det inte möjligt att med alla dessa fel, ändringar och naturliga skador restaurera byggnaden utan omfattande förändringar av ursprunglig konstruktion.

Vi ser även att omfattande förändringar i konstruktionen måste ske för att byggnaden ska få möjlighet att fortleva och bidra till områdets karaktär och vara en säker plats för besökare av Lögdö Bruk.

Detta dokument är upprättat av Gröna Fastigheter, Tomas Nylander

Mätningar och skisser är utförda på plats av Gröna Fastigheter under V12-18, Lögdö Bruk.

Antaganden och bedömningar är baserad på empiriska studier av byggnadsförfall och egen erfarenhet.

Med vänlig hälsning



Tomas Nylander

Gröna Fastigheter
Attmarby 151
864 92 Matfors

Mob. 070-347 395 5

E- post tomas.gronafastigheter@gmail.com
www.gronafastigheter.se



Kommentarer Översiktsplan

Väg och Trafik

Det är bra att översiktsplanen tar upp vikten att vid framtagande av detaljplaner att det ska tillskapas utrymme för lokala platser för snötippor i bostads- och industriområden.

Kultur- och teknikförvaltningen tycker att det borde avsättas plats för ”centralsnötippor” dvs större t ex Söråker och Timrå centrum. Dessa har en förmåga att trängas undan vid förtätning mm. Detta skulle göra att kommunens hantering för snöhantering blir kostnadseffektiv och miljömässigt bättre med kortare transporter.

Transportinfrastruktur

Kultur- och teknikförvaltningen tycker att det borde avsättas resurser för framtagande av gång- och cykelstrategi kopplat till den nya ÖP för att kunna skapa ett sammanhållet gång och cykelstråk kopplat till t ex skolor, idrottsanläggningar mm. Kultur och teknikförvaltningen tycker att kommunen borde ta fram en strategi för ladd infrastruktur kopplat till ÖP t ex på vilka offentliga platser, hur de finansieras eller ska privata aktörer ansvara för utvecklingen av detta och kommunen bara upplåter mark för ändamålet.

Kollektivtrafik

För att kunna få fler resande tror kultur- och teknikförvaltningen att det inte bara är attraktivt placerade hållplatser som det nämns i ÖP utan det är turtätheten på linjerna som också är viktigt. Det skulle innebära att kostnaden för kollektivtrafiken skulle öka.

Fastighet

Kultur- och teknikförvaltningen tycker att det borde avsättas medel för en förstudie för placering av framtidens förskolor och skolor kopplat till ÖP och framtida utvecklingsområden.

Renhållning

Under avsnittet Avfallshanteringsystem nämns målvärden för kommunens nya miljöplan men det ska vara kommunens befintliga miljöplan.

Övrigt

Framtida utveckling av kommunen kommer innebära en högre drift kostnad i samband med fler parkområden, vägar, gång och cykelvägar, fastigheter t ex förskolor mm byggs. Samtidigt som det är av stor vikt att det sätts av ekonomiska medel för att arbeta undan kommunens underhållsskuld.

KULTUR- OCH TEKNIKFÖRVALTNINGEN

Jan Eriksson
Förvaltningschef